

מפגש יעקב ועשו

א. בראשית | פרק לב

(ח) וַיֵּרָא יַעֲקֹב מְאֹד וַיִּצְרַר לוֹ וַיַּחֲזֵץ אֶת הָעַם אֲשֶׁר אִתּוֹ וְאֶת הַצֹּאן וְאֶת הַבְּקָר וְהַגְּמָלִים לְשָׁנֵי מַחְנוֹת:

רש"י

(ח) ויירא וילר - ויירא שמא יכרה, וילר לו אם יכרוג הוא את אחרי:

ב. בראשית | פרק לה

(ד) וַיֵּרָץ יַעֲשׂוֹ לִקְרַאתוֹ וַיַּחְבְּקוּהוּ וַיִּפַּל עַל צַוְאָרוֹ וַיִּשְׁקָהוּ וַיִּבְכּוּ:

ספורנו

(ד) וירץ עשו. נהפך לבו כמו רגע בהכנותו של יעקב, כענינו בגלות עם בני עשו האומר בגבהו מי יורידנו ארץ (על פי עובדיה א, ג), והורה שנהיה נמלטים מיד חרב גאותו בהכנעה ומנחה, כאמרם ז"ל שאחיהו השילוני קלל את ישראל בקנה הנכנע לכל הרוחות (תענית כ א) הן לו עשו כן בריוני בית שני לא היה נחרב בית מקדשנו כמו שהעיד רבי יוחנן בן זכאי באמרו (גטין פרק הנזקין) בריוני דאית בן לא שבקינן (גיטין נו ב):

ג. בראשית | פרק לה

(ח) וַיֵּאמֶר מִי לָךְ כָּל הַמַּחְנֶה הַזֶּה אֲשֶׁר פָּגַשְׁתִּי וַיֵּאמֶר לְמַצָּא חֵן בְּעֵינֵי אָדֹנָי:

ד. אליהו חזא | פרשה יט

כשהיו יעקב ועשו במעי אמן אמר לו יעקב לעשו, עשו אחי שנים אנחנו לאבינו ושני עולמות יש לפנינו העולם הזה והעולם הבא, העולם הזה יש בו אכילה ושתייה משא ומתן לשאת אשה ולהוליד בנים ובנות, אבל העוה"ב אינו כן בכל מדות הללו, רצונך טול אתה העוה"ז ואני אטול העוה"ב, מנין שכן הוא, שנאמר מכרה כיום את בכורתך לי (בראשית כ"ה ל"א) כשם שהיינו אומרים בבטן, [מיד כפר עשו בתחיית המתים, מה חיים שיש בהם רוח ונשמה מתים, שמתו מנין שיחיו], באותה שעה נטל עשו בחלקו העוה"ז [ונטל] יעקב העוה"ב [בחלקו], וכשבא יעקב מבית לבן וראה עשו בנים ליעקב ועבדים ושפחות, אמר לו עשו ליעקב, אחי לא כך אמרת לי שתטול אתה העוה"ב, ומניין לך כל הממון הזה, אתה משמש מהעולם הזה כמותי, אמר לו הרכוש שנתן לי הקדוש ברוך הוא לשמשני (העולם) [בעולם הזה], שנאמר הילדים אשר חנן אלהים את עבדך (בראשית ל"ג ה'), באותה שעה האמיד עשו בדעתו, ואמר העוה"ז שאין חלקו כן נתן לו הקדוש ברוך הוא [שכרו], העוה"ב שהוא חלקו על אחת כמה וכמה, אמר לו עשו ליעקב, יעקב אחי בא ונעשה שותפות אני ואתה, טול אתה העוה"ז והעוה"ב חצי ואני אטול העוה"ז והעוה"ב חצי, שנאמר ויאמר עשו אציגה נא עמך מן העם

אשר אתי (בראשית ל"ג ט'), אמר לו יעקב לעשו אדני יודע כי הילדים רכים (בראשית ל"ג י"ג) ואינם יכולין לעמוד בייסורין, שנאמר ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן (בראשית ל"ג ג).

ה. בראשית | פרק לה

(יב) וַיֵּאמֶר נִסְעָה וְנִלְכָה וְנִלְכָה לְנַגְדָּךְ: (יג) וַיֵּאמֶר אֵלָיו אָדֹנָי יְדַע כִּי הִילָדִים רַכִּים וְהַצֹּאן וְהַבְּקָר עֲלוֹת עָלַי וְדַפְקוּם יוֹם אֶחָד וּמָתוּ כָּל הַצֹּאן: (יד) וַעֲבַר נָא אָדֹנָי לִפְנֵי עַבְדוֹ וְאָנִי אֶתְנַהֲלָה לְאִטִּי לְרַגְלֵי הַמְּלָאכָה אֲשֶׁר לִפְנֵי וְלְרַגְלֵי הִילָדִים עַד אֲשֶׁר אָבֹא אֶל אָדֹנָי שְׁעֵירָה:

ו. עבודה זרה דף ח:

דכי אתא רב דימי אמר תלתין ותריין קרבי עבדו רומאי בהדי יונאי ולא יכלו להו עד דשתפינהו לישראל בהדייהו והכי אתנו בהדייהו אי מינן מלכי מנייכו הפרכי אי מנייכו מלכי מינן הפרכי ושלחו להו רומאי ליונאי עד האידנא עבידנא בקרבא השתא נעביד בדינא מרגלית ואבן טובה איזו מהן יעשה בסיס לחבירו שלחו להו מרגלית לאבן טובה אבן טובה (ואינך) [ואנך] איזו מהן יעשה בסיס לחבירו אבן טובה לאינך אינך וספר תורה איזו מהן יעשה בסיס לחבירו אינך לספר תורה שלחו להו [א"כ] אנו ספר תורה גבן וישראל בהדן כפו להו עשרין ושית שנין קמו להו בהימנותיהו בהדי ישראל מכאן ואילך אישתעבדו בהו מעיקרא מאי דרוש ולבסוף מאי דרוש מעיקרא דרוש נסעה ונלכה ואלכה לנגדך ולבסוף דרוש יעבר נא אדני לפני עבדו

ז. אורות המלחמה | פרק א

עזבנו את הפוליטיקה העולמית מאונס שיש בו רצון פנימי, עד אשר תבא עת מאושרה, שיהיה אפשר לנהל ממלכה בלא רשעה וברבריות; זהו הזמן שאנו מקוים. מובן הדבר, שכדי להגשימו אנו צריכים להתעורר בכחותינו כולם, להשתמש בכל האמצעים שהזמן מביא: הכל יד אל בורא כל עולמים מנהלת. אבל האיחור הוא איחור מוכרח, בחלה נפשנו בחטאים האיומים של הנהגת ממלכה בעת רעה. והנה הגיע הזמן, קרוב מאד, העולם יתבסס ואנו נוכל כבר להכין עצמנו, כי לנו כבר אפשר יהיה לנהל ממלכתנו על יסודות הטוב, החכמה, היושר וההארה האלהית הברורה. "יעקב שלח לעשו את הפורפירא (בראשית לג יד): "יעבר נא אדוני לפני עבדו", אין הדבר כדאי ליעקב לעסוק בממלכה, בעת שהיא צריכה להיות דמים מלאה, בעת שתובעת כשרון של רשעה. אנו קבלנו רק את היסוד כפי ההכרח ליסד אומה, וכיון שנגמל הגזע הודחנו ממלוך, בגוים נתפורנו, נזרענו במעמקי האדמה, עד אשר עת הזמיר הגיע וקול התור ישמע בארצנו.

